

ligge til Forhandling under denne Afdeling, nemlig Underændringsforslaget under Nr. 11, der gaaer ud paa, at der efter Udkastets § 2 indskydes Grundlovens § 8. Jeg har allerede i det første Møde, hvor Grundlovsagen var til 2den Behandling, omtalt Vigtigheden af dette Ændringsforslag; jeg skal ikke her gaae dybere ind derpaa, men oppebie Forstagsstillernes og Ministerens Udtalelser derom, før jeg ytrer mig. Ethvert af de ærede Medlemmer vil saa levende have for Øie, hvad der flere Gange her blevet talt om denne vigtige Sag, at jeg ikke behøver at spille Tiden med at bringe det i fornyet Erindring. Vi komme nu til det 3die Afstemningspunkt, som angaaer, hvad der efter Fleertallets Mening skal følge efter Udkastets § 2; det er Grundlovens § 18. Jeg skal læse den op for rigtig at bringe i Erindring, hvad den angaaer; Grundlovens § 18 lyder som følger: „Kongen er ansvarfri; hans Person er hellig og ufrænkkelig. Ministrene ere ansvarlige for Regeringens Førelse.“ Regeringen har anset denne Paragraph som henhørende; antager jeg, alene til Fællesforfatningen, den har i ethvert Tilfælde troet, at den ikke maatte optages her. Fleertallet derimod har troet, at det skylder at optage den her, fordi det er vigtigt, jo større Frihed man udvikler, desto stærkere at forvare den kongelige Magt mod enhver Antastelse. Det er væsentlig det, som bør staae Enhver for Øie, saa at der ikke kan være Tvivlsmaal derom, at Kongens Person indeholder i sig Staten, og derfor maa være ansvarfri. Det er et vigtigt Udtryk, som ikke maa glemmes, han er „ansvarfri,“ men Ansvar, som ikke kan falde paa ham, det kan derfor dog ikke forsvinde; thi de Handlinger, som udgaae fra ham, blive vigtige; derfor maa ved Siden deraf staae: Ministrene ere ansvarlige for „Regeringens Førelse.“ Ellers bliver det hele Forhold utydeligt, og det seer ud, som om man vilde bortliste enten noget af den grundlovsædige Sikkerhed, som nødvendigviis tilhører Kongens Person, eller noget af det Ansvar, der maa paahvile de Mænd, som laane deres Tjeneste til at udføre Regeringens Handlinger, og som derved paatage sig en Fare, i Forbindelse med den Hæder, som følger dermed, idet

de nemlig maae spare for de Handlinger, som udgaae fra denne Regering. Det er ligesaa nødvendigt at opretholde Kongemagtens Stilling ligeoverfor denne Deel af hele Regeringsmyndigheden, som at opretholde den ligeoverfor den lovgivende Magt i Staten og ligeoverfor den dømmende Magt i Staten. Det er vigtigt, at det erkjendes, at ingen af disse Magter ere tilstede uden i Fællesskab med Kongen, ved Kongen og igjennem Kongen; men derfor maa ogsaa Kongen være ansvarfri, og det maa aldrig glemmes, det maa fastholdes der, hvor det engang har staaet.

Vi komme nu til Udkastets § 3, som svarer nærmest til Grundlovens § 19; jeg siger, svarer nærmest dertil, fordi den har lidt nogen Forandring, som Udvalget maaskee bedre vilde have forstaaet, saafremt den ærede Minister havde bearbet Udvalget med sin Nærværelse, da det indbød ham; men det maae vi ikke glemme, at ogsaa den Betingelse, som vi kunde have ventet opfyldt efter Ministerens egen Udtalelse, da Loven blev forelagt, er ikke gaaet i Dpfyldelse, og at Udvalgets Stilling derved er i en meget væsentlig Grad vanskeliggjort. De Forandringer, som foreslaaes af Udvalget at foregaae i Udkastets § 3, ere følgende. I Grundloven begynder § 19 saaledes: „Kongen udnævner og afskediger sine Minister.“ Denne Sætning er udeladt i Udkastet. Udvalget har ikke kunnet forstaae, hvorfor den var udeladt; det har søgt efter i de Grunde, som have ledsaget Fremlæggelsen af Loven, og man har deri fundet, at det var, fordi det samme var Tilfældet med alle Embedsmænd, og det var altsaa ved § 22 noksom fastsat, hvad her stod i § 19, men Udvalget har ikke troet, at det kunde blive staaende her ved. Udvalget har nemlig meent, at Ministerens Stilling ligeoverfor samtlige Statsmagter var af en ganske anden Betskaffenhed end samtlige andre Embedsmænds. Ministrene ere kaldede af Kongen til i Fællesskab at udføre Repræsentationen for den udøvende Magt og tage hele Ansvarsbyrden for denne udøvende Magt paa sig. Det er de øvrige Embedsmænd ikke. Derfor har man troet, at det var nødvendigt at fastholde det her. Om det ogsaa kommer til at staae i Fællesforfatningen, saa vilde Fællesforfatningen dog ikke lide no-